

Pozitivna obveznost države

Država je dolžna ugotoviti vzroke za strukturno nedelovanje zdravstvenega sistema in najti ustrezne rešitve in spremembe pravil o forenzičnih medicinskih poročilih - kršitev

*Dejstva:*

6. marca 2005 okrog 16.30 ure je bila pritožnica odpeljana v bolnišnico Ataturk, kjer je s carskim rezom prezgodaj rodila hčerko. Ta je utrpela dihalne težave in je potrebovala urgentno pomoč ter ustrezne tehnične naprave, katerih pa bolnišnica ni imela. Okrog 18. ure je bila dojenčica na zahtevo zdravnikov premeščena v bolnišnico Becher Uz, kjer je bila sprejeta v porodniško oskrbo na intenzivni oddelek. Pritožnica je bila ob prihodu opozorjena, da porodniška služba ne zagotavlja potrebne oskrbe oz. pomoči, toda če želi, si lahko izbere drugo bolnišnico, ki razpolaga z ustrezno opremo. Dne 8. marca zjutraj je bila dojenčica premeščena v intenzivno nego in nameščen ji je bil mehanični ventilator. Ob 23. uri jo je medicinska sestra našla mrtvo.

*Pravo:*

Člen 2 (materialnopravni vidik): osebje bolnišnice Ataturk je ravnalo neskrbno, ker ni vzpostavilo medsebojne koordinacije. Glavni razlog je v slabi organizaciji prevoza ter nemožnosti drugih univerzitetnih regionalnih bolnišnic zagotoviti sprejem pritožnice. Bolnišnica Ataturk ni imela niti ustrezne enote za namestitvev prezgodaj rojenih niti tehničnih sredstev za njihovo oskrbo. V letu 2004 je izmed 387 v tej bolnišnici prezgodaj rojenimi dojenčki bilo kar 354 premeščenih v druge zdravstvene ustanove v sumljivih okoliščinah.

Iz opisane situacije jasno izhaja, da odgovorne zdravstvene službe ne bi smele zanemariti dejstva, da je bilo življenje več pacientov dejansko ogroženih, kljub temu pa niso sprejele v okviru svojih pristojnosti pričakovanih ukrepov, ki bi začasno ublažili omenjena tveganja. Tudi bi bilo treba zagotoviti zakonski okvir, ki bi nalagal zdravstvenim ustanovam oz. bolnišnicam pravila, ki bi zagotavljala varstvo življenja prezgodaj rojenih otrok.

Kar zadeva neskrbnost zdravstvenega osebja, obstaja vzročna zveza med omenjenim smrtnim primerom in omenjenimi strukturnimi problemi. Hčerka pritožnikov je bila žrtev malomarnosti in strukturnih nepravilnosti, ki so imele za posledico opustitev ustrezne nujne pomoči zaradi zavrnitve medicinskega ukrepa, ki je ogrozila človeško življenje.

*Sklep:*

Člen 2 (procesni vidik): ureditev iz zakona št. 4483 glede pregona funkcionarjev in drugih javnih uslužbencev je bil s strani Sodišča že večkrat sistematično kritiziran; kritika se je nanašala na pomanjkanje neodvisnosti preiskovalnih organov zaradi nemožnosti inkriminiranih oseb, da bi učinkovito sodelovale v preiskavah in zaradi neustrezne sodne kontrole nad odločitvami omenjenih organov.

V predmetni medicinski ekspertizi, ki je bila presojana s strani sodnih organov, izvedenci niso odgovorili na bistvena vprašanja, kar bi omogočalo ugotovitev, ali je bila razen problematike v zvezi s koordinacijo in disfunkcionalnostmi sistemske narave smrt hčerke pritožnikov posledica medicinske napake oz. ali je bila ta posledica odklonitve posebne oskrbe predčasno rojenih, ki imajo dihalne motnje. Prav tako zaradi pomanjkanja specialista na področju porodništva sodne ekspertize niso v zadostni meri ustrezale zahtevam same domače sodne prakse glede vprašanja potrebnih strokovnih kvalifikacij izvedencev, ki so se zahtevale v tej zadevi. Na podlagi tako pomanjkljivih ekspertiz pristojne oblasti niso bile sposobne koherentno in znanstveno utemeljeno odgovoriti na predmetne probleme in ugotoviti eventualno odgovornost zdravnikov.

Obravnavana zadeva nasprotuje procesni zahtevi iz 2. člena Konvencije, ki nacionalnim oblastem nalaga ukrepe za zagotovitev ustreznih dokazov, ki bi omogočali izdelavo celovitega poročila in natančno ugotovitev dejstev ter objektivne analize kliničnih zaključkov o vzrokih za smrt hčerke pritožnikov. Kazenski postopek je bil pomanjkljiv v zvezi z ugotovitvami in sankcioniranjem neupoštevanja predpisov s področja varstva življenja otroka in medicinske oskrbe.

Sodišče ugotovi kršitev (6 glasov proti enemu).

Člen 41: 65.000 evrov za nematerialno škodo; zahtevek za materialno škodo je bil zavrnjen

Člen 46: nacionalne oblasti so v sodelovanju z Odborom ministrov Sveta Evrope v boljšem položaju, da na

podlagi nacionalnega ali regionalnega načrta ugotovijo razloge o strukturnih disfunkcionalnostih zdravstvenega sistema in uvedejo sistemske rešitve, primerne za začasno ublažitev težav, predvsem glede izboljšanja ureditve načina prevoza in kvalitete skrbi na področju predporodne in porodne medicine, s ciljem, da se v bodoče preprečijo podobne kršitve.

Administrativne in disciplinske preiskave, skrbno, neodvisno in nepristransko vodene po službeni dolžnosti s strani najvišjih odgovornih javnih služb, lahko igrajo oz. bi lahko igrale glavno vlogo pri iskanju ustreznih rešitev glede ugotavljanja okoliščin, ali je bila ali ne zagotovljena ustrezna oskrba, kot tudi glede eventuelnih pomanjkljivosti, ki so lahko imele vpliv na potek dogodkov.

Prav tako mora ureditev medicinskega izvedenstva določiti zadostne garancije in predvsem zahtevati od pristojnih organov in specialistov, zadolženih za ekspertize, da pridobijo potrebne kvalifikacije in usposobljenosti, ustrezne posebnostim vsakega proučevanega primera. Treba je zagotoviti kredibilnost in učinkovitost ureditve izvedenstva, ki bi omogočala tudi ustrezne obrazložitve strokovnih mnenj.

Perspektiva, določena v točki št. 138 „glavne usmeritve glede položaja izvedencev, imenovanih s strani sodišča v sodnih postopkih držav članic Sveta Evrope“, sprejeta 12. decembra 2014 s strani Evropske komisije za učinkovitost sodstva (CEPEJ), ki poziva države članice „da morajo sprejeti pravne predpise, ki se nanašajo na pravice in dolžnosti izvedencev v sodnih postopkih, in ugotoviti ali so usklajeni z minimalnimi zahtevami iz omenjenih usmeritev, ki se nanašajo na nadzor izvedencev“, zadostuje za usmeritev tožene države pri izbiri sredstev, ki jih mora zagotoviti.

(glej prav tako: *Mehmed Senturk in Bekir Senturk proti Turčiji*, 13423/09, 9. 4. 2014, Note de information 162 in *Asiye Genc proti Turčiji*, 24109/07, 27. 1. 2015, Note de information 181)